

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

«Αιώνιοι» φοιτητές και μετεξεταστέοι «σοφοί»

Το θέμα των «αιώνιων» φοιτητών πρωτοπαρουσιάστηκε ως μείζον πρόβλημα πριν από ενάμιση χρόνο, στην πρώτη συνέντευξη του νεοδιορισμένου τότε προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, Θάνου Βερέμη.

Το θέμα αυτό διατηρήθηκε στην επικαιρότητα και απασχόλησε μεταξύ άλλων την επιτροπή του ΕΣΥΠ. Τα μέλη της ήταν πανεπιστημιακοί που κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν ως σοβαροί επιστήμονες, και γι' αυτό την αποκάλεσαν «επιτροπή των σοφών».

Ως επιστήμονες όφειλαν να ορίσουν ποιους καλούν αιώνιους φοιτητές, από ποιο διάστημα και μετά η καθυστέρηση σπουδών ονομάζεται αιωνιότητα, ποιοι είναι οι αντίστοιχοι αριθμοί και τα αντίστοιχα ποσοστά και ποια η πηγή των στοιχείων τους.

Ουδέποτε όμως δημοσιοποιήθηκαν τα στοιχεία αυτά που τους οδήγησαν να προτείνουν ως μέγιστο όριο φοίτησης άλλοτε το « $n+n/2$ » και άλλοτε το « $n+2$ » (δηλαδή αντίστοιχα μιάμιση φορά την ελάχιστη διάρκεια σπουδών ή την ελάχιστη συν δύο έτη), ούτε και το σκεπτικό της οριοθέτησης εκεί και όχι αλλού.

Υπήρχαν αυτά τα στοιχεία, και αν ναι, ελέγχθηκαν ποτέ; Φοβάμαι πως όχι. Σε ιδιωτική συζήτηση πριν από λίγους μήνες, μέλος της επιτροπής μου μίλησε για 33.000 κανονικούς και άλλους τόσους καθυστερημένους, χωρίς όμως να μπορεί να κατονομάσει την πηγή των στοιχείων. Και τα ίδια ακριβώς νούμερα ανέφερε και ο Θ.Β. σε ζωντανή πρωινή εκπομπή της NET, την Τρίτη 6 Ιουνίου.

Αλλά τα νούμερα αυτά είναι εξωπραγματικά, διότι $33+33=66$, ενώ κάθε χρόνο εισάγονται πάνω από 75.000 φοιτητές - τουλάχιστον έτσι λέει η υπουργός που διόρισε την επιτροπή. Πού πήγαν οι υπόλοιπες χιλιάδες;

Από τη στιγμή που δεν ακολουθήθηκε η επιστημονική μεθοδολογία, το πόρισμα της επιτροπής στερείται κάθε επιστημονικής αξίας, όποιες κι αν είναι οι υπογραφές που φέρει: είναι απλώς ένα πολιτικό κείμενο με τις απόψεις των συντακτών του.

Και οι μεν πολιτικοί συχνά καταφεύγουν σε τέτοια τερτίπια, διότι έξεστι Κλαζομενίοις ασχημονείν: και να πιαστούν στα πράσα, θα ξεχαστεί σύντομα (και θα παραμείνουν ή θα ξαναγίνουν υπουργοί άμα λάχει).

Οι επιστήμονες όμως δεν το κάνουν συνήθως, κι όταν το κάνουν (βλέπε Λυσένκο) τα τεχνάσματά τους δεν είναι παιδαριώδη. Διότι υπόκεινται σε διαρκή κρίση από ομότεχνους και φοιτητές. Και, αργά ή γρήγορα, εντοπίζονται τα όποια λάθη, είτε από αβλεψία είτε εκ του πονηρού.

Διότι και οι επιστήμονες κάνουν λάθη. Όταν κάνουν όμως, οφείλουν να τα παραδεχτούν και να επανορθώσουν (και συχνότατα είναι και οι πρώτοι που τα δημοσιοποιούν). Ειδεμή, την επιστημοσύνη τους τη χάνουν.

Μπορούμε να ελπίζουμε ότι οι συντάκτες του πορίσματος θα αντιληφθούν ότι θυσιάζοντας την επιστημονική αυστηρότητα σε πολιτικές σκοπιμότητες, το δικό τους κύρος (και των ομοτέχνων τους) επλήγωσαν; Ίσως. Ίσως πάλι να θέλουν να δικαιώσουν, με το προσωπικό τους παράδειγμα, όσους διατείνονται ότι οι πανεπιστημιακοί είναι τόσο πολυάσχολοι, ώστε μόνο με επιπολαιότητα ολοκληρώνουν τα καθήκοντά τους.

Ιδωμεν.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Μαθηματικός ΕΜΠ ang@math.ntua.gr